



Ulkoministeriö
Oikeuspalvelu
Ihmisoikeustuomioistuin- ja
-sopimusasioiden yksikkö OIK-40

VN/12310/2024
VN/12310/2024-UM-14

9.8.2024

Sosiaali- ja -terveysministeriö

Ulkoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta (perusterveydenhuollon hoitotakuu)

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt ulkoministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta (perusterveydenhuollon hoitotakuu) (VN/12310/2024-STM-2). Ulkoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa. Lausunnonssa ulkoministeriö tarkastelee luonnosta hallituksen esitykseksi Suomen ihmisoikeusvelvoitteiden näkökulmasta.

Ulkoministeriö katsoo, että Suomen ihmisoikeusvelvoitteet on huomioitu esityksessä jokseenkin kattavasti luvussa 11.1. (Esitykseen liittyvät perus- ja ihmisoikeudet). Tämän lisäksi ulkoministeriö kiinnittää huomioita ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehtyyn Euroopan neuvoston yleissopimukseen (SopS 43 ja 44/2012), naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehtyyn Euroopan neuvoston yleissopimukseen (Istanbulin sopimus; SopS 52 ja 53/2015) ja lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan tehtyyn Euroopan neuvoston yleissopimukseen (SopS 87 ja 88/2011), joilla voi myös olla merkitystä asiassa. Muun muassa ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehdyn yleissopimuksen 12 artiklassa määrätään uhrien auttamisesta ja siihen liittyen muun muassa pääsystä kiireelliseen sairaanhoitoon.

Ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta tehdyn yleissopimuksen täytäntöönpanoa valvova ihmiskaupan vastaisen toiminnan asiantuntijaryhmä (GRETA) antoi [viimeisimmän Suomea koskevan raporttinsa](#) (GRETA(2024)06) maaliskuussa 2024, ja osapuolten komitea [raporttia koskevan suosituksensa](#) kesäkuussa 2024. Istanbulin sopimuksen täytäntöönpanoa valvoa GREVIO julkaisi [ensimmäisen Suomea koskevan raporttinsa](#) (GREVIO/Inf(2019)9) syyskuussa. Osapuolten komitea antoi [raporttia koskevan suosituksensa](#) (IC-CP/Inf(2020)3) tammikuussa 2020, sekä [päätelmänsä suositusten täytäntöönpanosta](#) (IC-CP/Inf(2023)7) kesäkuussa 2023. Toinen valvontakierros, jota koskeva [Suomen raportti](#) on annettu lokakuussa 2023, on parhaillaan käynnissä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ulkoministeriö
PL 176
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Ulkoministeriö
Laivastokuja 3
00160 Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

+358 2 951 6001

Faksi
Fax
Fax

+358 9 629 840

S-posti, internet
E-post, internet
E-mail, internet

kirjaamo.um@gov.fi
www.um.fi

Merkityksellinen voi olla myös kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen yleissopimus (SopS 59 ja 60/1989), jonka täytäntöönpanoa valvova kidutuksen vastainen komitea on antanut viimeisimmät yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevat suosituksensa Suomen osalta toukokuussa 2024 (CAT(C/-FIN/CO/8)).

Merkityksellisiä erityisesti kielellisten oikeuksien ja eri vähemmistöjen osalta voivat olla myös kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (CERD-sopimus; SopS 37/1970), kansallisten vähemmistöjen suojelua koskeva puiteyleissopimus (SopS 1 ja 2/1998) ja alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskeva eurooppalainen peruskirja (SopS 23/1998) sekä viimeisimmät näiden velvoitteiden täytäntöönpanoa koskevat suositukset (rotusyrjinnän poistamista käsittelevän komitean loppupäätelmät CERD/C/FIN/CO/23, vähemmistöpuiteyleissopimusta valvovan neuvoa-antavan komitean raportti ACFC/OP/V(2019)001 ja Euroopan neuvoston (EN) ministerikomitean loppupäätelmät CM/ResCMN(2020)1 sekä kieliperuskirjaa valvovan asiantuntijakomitean raportti CM(2018)114 ja EN:n ministerikomitean loppupäätelmät (CM/RecChL(2018)5).

Ulkoministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että syrjinnän kieltö, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat kansainvälisten ihmisoikeuksien perusta ja ihmisoikeussopimusten lähtökohta. Kaikki keskeiset YK:n ja EN:n ihmisoikeussopimukset pohjautuvat ihmisten yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteelle. Useimmat ihmisoikeussopimukset sisältävät erillisen sopimusmääräyksen veloitteesta taata sopimuksessa tunnustetut oikeudet kaikille valtion lainkäyttöpiirissä ilman minkäänlaista rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, omaisuuteen, syntyperään tai muuhun asemaan perustuvaa syrjintää ja/tai erillisen syrjinnän kieltöä koskevan määräyksen.

Oikeuspäällikkö

Kaija Suvanto

Lainsäädäntösihteeri

Satu Sistonen

Jakelu Sosiaali- ja -terveysministeriö

Tiedoksi UMI-00, AVS-PAL, OIK-01, OIK-02, OIK-20, POL-40

VN/12310/2024-UM-14

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: